



## Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (szósta izba)

z dnia 1 lipca 2021 r.\*

Odesłanie prejudycjalne – Współpraca sądowa w sprawach cywilnych – Rozporządzenie (UE) nr 650/2012 – Europejskie poświadczenie spadkowe – Ważność nieopatrzzonego datą ważności poświadczanego odpisu poświadczenia – Artykuł 65 ust. 1 – Artykuł 69 – Skutki, jakie poświadczenie rodzi wobec wymienionych w nim osób, które nie złożyły wniosku o jego wydanie – Artykuł 70 ust. 3 – Moment, w odniesieniu do którego należy dokonać oceny ważności odpisu – Moc dowodowa odpisu

W sprawie C-301/20

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Oberster Gerichtshof (sąd najwyższy, Austria) postanowieniem z dnia 27 maja 2020 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 7 lipca 2020 r., w postępowaniu:

**UE,**

**HC**

przeciwko

**Vorarlberger Landes- und Hypothekenbank AG,**

przy udziale:

**masy spadkowej VJ,**

TRYBUNAŁ (szósta izba),

w składzie: L. Bay Larsen, prezes izby, C. Toader (sprawozdawczyni) i N. Jääskinen, sędziowie,

rzecznik generalny: M. Campos Sánchez-Bordona,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając pisemny etap postępowania,

\* Język postępowania: niemiecki.

rozważywszy uwagi, które przedstawili:

- w imieniu rządu austriackiego – J. Schmoll, E. Samoilova oraz A. Posch, w charakterze pełnomocników,
- w imieniu rządu niemieckiego – J. Möller, M. Hellmann oraz U. Bartl, w charakterze pełnomocników,
- w imieniu rządu hiszpańskiego – M.J. Ruiz Sánchez, w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu rządu węgierskiego – M.Z. Fehér oraz K. Szíjjártó, w charakterze pełnomocników,
- w imieniu Komisji Europejskiej – M. Wilderspin oraz M. Heller, w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 29 kwietnia 2021 r.,

wydaje następujący

### Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 63, art. 65 ust. 1, art. 69 i art. 70 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 650/2012 z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń, przyjmowania i wykonywania dokumentów urzędowych dotyczących dziedziczenia oraz w sprawie ustanowienia europejskiego poświadczenia spadkowego (Dz.U. 2012, L 201, s. 107; sprostowania: Dz.U. 2012, L 344, s. 3; Dz.U. 2013, L 60, s. 140; Dz.U. 2019, L 243, s. 9).
- 2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu pomiędzy UE i HC, synem i córką zmarłego VJ, którego ostatnim miejscem zwykłego pobytu była Hiszpania, a Vorarlberger Landes- und Hypothekenbank AG, bankiem z siedzibą w Austrii, w przedmiocie żądania wydania pewnej kwoty pieniędzy oraz papierów wartościowych złożonych do depozytu sądowego przez ów bank.

### Ramy prawne

- 3 Motywy 7, 67, 71 i 72 rozporządzenia nr 650/2012 stanowią:
  - (7) Należy ułatwić prawidłowe funkcjonowanie rynku wewnętrznego poprzez usuwanie przeszkód w swobodnym przepływie osób, które napotykają obecnie trudności w wykonywaniu przysługujących im praw w zakresie spraw spadkowych mających skutki transgraniczne. W europejskiej przestrzeni sprawiedliwości obywatele muszą być w stanie uregulować zawczasu swoje sprawy spadkowe. Prawa spadkobierców i zapisobierców, innych osób bliskich zmarłemu oraz wierzycieli spadkowych muszą zostać zagwarantowane w sposób skuteczny.

[...]

- (67) Szybkie, łatwe i skuteczne załatwienie sprawy spadkowej mającej skutki transgraniczne w Unii wymaga, by spadkobiercy, zapisobiercy, wykonawcy testamentów lub zarządcy spadku mogli łatwo wykazać swój status lub prawa i uprawnienia w innym państwie członkowskim, na przykład w państwie członkowskim, w którym znajduje się majątek spadkowy. Aby im to umożliwić, niniejsze rozporządzenie powinno przewidywać ustanowienie jednolitego poświadczenia – europejskiego poświadczenia spadkowego (zwanego dalej »poświadczeniem«) – które byłoby wydawane w celu wykorzystania w innym państwie członkowskim [...].
- (71) Poświadczenie powinno mieć takie same skutki we wszystkich państwach członkowskich. Nie powinno być z samej swej istoty tytułem wykonawczym, lecz powinno mieć skutek dowodowy [moc dowodową]; należy też domniemywać [móc domniemywać], że prawidłowo stwierdza ono okoliczności, które ustalono na mocy prawa właściwego dla dziedziczenia lub na mocy innego prawa właściwego dla określonych kwestii, takich jak ważność materialna rozrządzenia na wypadek śmierci [...]. Każdy dokonujący płatności lub przekazujący majątek spadkowy osobie, którą wskazano w poświadczeniu jako uprawnioną do przyjęcia takiej płatności lub takiego majątku jako spadkobierca lub zapisobierca, powinien uzyskać odpowiednią ochronę, jeżeli działał w dobrej wierze, polegając na prawidłowości informacji poświadczonych w poświadczeniu. Taką samą ochronę należy przyznać każdemu, kto polegając na prawidłowości informacji poświadczonych w poświadczeniu, nabywa lub otrzymuje majątek spadkowy od osoby wskazanej w poświadczeniu jako upoważnion[a] do dysponowania takim majątkiem. Ochrona powinna być zapewniona w przypadku przedstawienia aktualnie ważnych, poświadczonych odpisów poświadczenia [...].
- (72) Właściwy organ powinien wydać poświadczenie po otrzymaniu wniosku. Oryginał poświadczenia powinien być przechowywany przez organ wydający, który powinien wydać jeden lub kilka poświadczonych odpisów poświadczenia wnioskodawcy i każdej innej osobie wykazującej uzasadniony interes [...].”
- 4 Zgodnie z brzmieniem art. 62 tego rozporządzenia, zatytułowanego „Ustanowienie europejskiego poświadczenia spadkowego”:
- „1. Niniejszym rozporządzeniem ustanawia się europejskie poświadczenie spadkowe (zwane dalej »poświadczeniem«), które jest wydawane w celu wykorzystania w innym państwie członkowskim i które rodzi skutki wymienione w art. 69.
2. Korzystanie z poświadczenia nie jest obowiązkowe.
3. Poświadczenie nie zastępuje dokumentów wewnętrznych wykorzystywanych do podobnych celów w państwach członkowskich. Jednak poświadczenie wydane w celu wykorzystania w innym państwie członkowskim rodzi także skutki wymienione w art. 69 w państwie członkowskim, którego organy wydały to poświadczenie zgodnie z niniejszym rozdziałem”.
- 5 Artykuł 63 tego rozporządzenia, zatytułowany „Przeznaczenie poświadczenia”, stanowi:
1. Poświadczenie jest przeznaczone do wykorzystywania przez spadkobierców, zapisobierców mających bezpośrednio prawa do spadku oraz wykonawców testamentów lub zarządców spadku, którzy potrzebują wykazać w innym państwie członkowskim swój status lub wykonywać,

odpowiednio, swoje prawa jako spadkobiercy lub zapisobiercy lub swoje uprawnienia jako wykonawcy testamentów lub zarządcy spadku.

2. Poświadczenie można wykorzystywać w szczególności do wykazania jednego lub kilku z poniższych:

a) statusu lub praw każdego spadkobiercy lub, w zależności od przypadku, każdego zapisobiercy wymienionego w poświadczeniu i ich udziałów w spadku;

[...]”.

6 Artykuł 65 tego rozporządzenia, zatytułowany „Wniosek o wydanie poświadczenia”, przewiduje:

„1. Poświadczenie wydaje się na wniosek złożony przez którąkolwiek z osób, o których mowa w art. 63 ust. 1 (zwaną dalej »wnioskodawcą«).

[...]

3. Wniosek zawiera informacje wymienione poniżej, o ile wnioskodawca posiada te informacje i o ile są one niezbędne, aby organ wydający mógł poświadczyć okoliczności, o których poświadczenie ubiega się wnioskodawca; do wniosku dołącza się wszelkie stosowne dokumenty w oryginale albo ich odpisy, które spełniają warunki niezbędne do ustalenia ich autentyczności, z zastrzeżeniem art. 66 ust. 2:

[...]

e) informacje o pozostałych ewentualnych beneficjentach na podstawie rozrządzenia na wypadek śmierci lub z mocy prawa: nazwisko, imię (imiona) lub nazwa organizacji, numer identyfikacyjny (jeśli dotyczy) i adres;

[...]”.

7 Zgodnie z brzmieniem art. 68 rozporządzenia nr 650/2012, zatytułowanym „Treść poświadczenia”:

„Poświadczenie zawiera następujące informacje, w zakresie, w jakim są one wymagane ze względu na cel jego wydania:

[...]

g) informacje dotyczące beneficjentów: nazwisko (nazwisko rodowe, jeśli dotyczy), imię (imiona) i numer identyfikacyjny (jeśli dotyczy);

[...]”.

8 Artykuł 69 tego rozporządzenia, zatytułowany „Skutki poświadczenia”, stanowi:

„1. Poświadczenie rodzi skutki we wszystkich państwach członkowskich bez wymogu stosowania jakiegokolwiek szczególnej procedury.

2. Domniemywa się, że poświadczenie prawidłowo stwierdza okoliczności, które ustalono na mocy prawa właściwego dla dziedziczenia lub na mocy innego prawa właściwego dla danych kwestii. Domniemywa się, że osoba wymieniona w poświadczeniu jako spadkobierca, zapisobierca, wykonawca testamentu lub zarządca spadku posiada status wymieniony w poświadczeniu lub posiada prawa lub uprawnienia określone w poświadczeniu bez żadnych warunków ani ograniczeń odnoszących się do tych praw lub uprawnień innych niż określone w poświadczeniu.
3. Domniemywa się, że każda osoba, która działając na podstawie informacji poświadczonych w poświadczeniu, dokona płatności lub która przekaże przedmioty osobie wskazanej w poświadczeniu jako osoba uprawniona do przyjęcia płatności lub przedmiotów, dokonała czynności prawnej z osobą uprawnioną do przyjęcia płatności lub przedmiotów, chyba że osoba ta wie, że treść poświadczenia jest nieprawidłowa, lub nie jest świadoma tej nieprawidłowości z powodu rażącego niedbalstwa.
4. W przypadku gdy osoba wymieniona w poświadczeniu jako osoba uprawniona do dysponowania majątkiem spadkowym dokonuje rozporządzenia na rzecz innej osoby, domniemywa się, że ta inna osoba, jeśli działa na podstawie informacji poświadczonych w poświadczeniu, dokonała czynności prawnej z osobą uprawnioną do dysponowania przedmiotowym majątkiem, chyba że osoba ta wie, że treść poświadczenia jest nieprawidłowa, lub nie jest świadoma tej nieprawidłowości z powodu rażącego niedbalstwa.
5. Poświadczenie stanowi ważny dokument na potrzeby dokonania wpisu majątku spadkowego do właściwego rejestru państwa członkowskiego, z zastrzeżeniem art. 1 ust. 2 lit. k) i l)”.
  - 9 Artykuł 70 tego rozporządzenia, zatytułowany „Poświadczone odpisy poświadczenia”, stanowi:

„1. Organ wydający przechowuje oryginał poświadczenia i wydaje poświadczony odpis lub odpisy wnioskodawcy i każdemu, kto wykaże uzasadniony interes.

2. Do celów art. 71 ust. 3 i art. 73 ust. 2 organ wydający prowadzi wykaz osób, którym zostały wydane poświadczone odpisy zgodnie z ust. 1.

3. Wydane poświadczone odpisy pozostają ważne przez ograniczony okres sześciu miesięcy, który ma być wskazany w poświadczonym odpisie przez opatrzenie go datą ważności. W wyjątkowych, należycie uzasadnionych przypadkach organ wydający może, w drodze odstępstwa, postanowić, że okres ważności będzie dłuższy. Po upływie tego okresu osoba posiadająca poświadczony odpis musi wystąpić z wnioskiem do organu wydającego o przedłużenie okresu ważności poświadczonego odpisu lub o nowy poświadczony odpis, by móc wykorzystać poświadczenie do celów wskazanych w art. 63”.
  - 10 Artykuł 71 rzeczonoego rozporządzenia, zatytułowany „Sprostowanie, zmiana lub uchylenie poświadczenia”, stanowi w ust. 3:

„Organ wydający bezzwłocznie informuje wszystkie osoby, którym zgodnie z art. 70 ust. 1 wydano poświadczone odpisy poświadczenia, o każdym sprostowaniu, zmianie lub uchyleniu”.

## Postępowanie główne i pytania prejudycjalne

- 11 Vorarlberger Landes- und Hypothekenbank złożył do depozytu sądowego pewną kwotę pieniędzy oraz papiery wartościowe, po tym jak HC i UE, a także ich ojciec, VJ, wystąpili o wydanie tych aktywów, powołując się na istnienie konkurencyjnych praw, których zasadność była sporna.
- 12 VJ, którego ostatnie miejsce zwykłego pobytu znajdowało się w Hiszpanii, zmarł w dniu 5 maja 2017 r. Postępowanie spadkowe zostało przeprowadzone przed notariuszem w Hiszpanii, zgodnie z prawem hiszpańskim.
- 13 HC i UE wnieśli o zwolnienie rzeczonych aktywów z depozytu i przedstawili Bezirksgericht Bregenz (sądowi okręgowemu w Bregencji, Austria) poświadczony odpis europejskiego poświadczenia spadkowego, wydane przez hiszpańskiego notariusza na wniosek HC w celu wykazania posiadania przez HC i UE statusu spadkobierców VJ, zgodnie z art. 62 i nast. rozporządzenia nr 650/2012. Ów odpis, wydany na formularzu V przewidzianym w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 1329/2014 z dnia 9 grudnia 2014 r. ustanawiającym formularze, o których mowa w rozporządzeniu nr 650/2012 (Dz.U. 2014, L 359, s. 30) (zwanym dalej „formularzem V”), zawiera w rubryce „Dokument jest ważny do” wzmiankę „na czas nieokreślony”. UE jest wymieniony w poświadczeniu, obok swojej siostry, HC, jako spadkobierca dziedziczący jedną drugą spornego spadku.
- 14 Wniosek HC i UE o zwolnienie z depozytu został oddalony przez Bezirksgericht Bregenz (sąd okręgowy w Bregencji, Austria). Landesgericht Feldkirch (sąd krajowy w Feldkirch, Austria) oddalił środek odwoławczy od orzeczenia wydanego w pierwszej instancji. Uznał on, po pierwsze, że tylko osoba, która wystąpiła z wnioskiem o wydanie europejskiego poświadczenia spadkowego, może za jego pomocą wykazać swoje prawa; po drugie, że wydanie odpisu poświadczenia spadkowego o nieokreślonym okresie ważności jest sprzeczne z wymogiem wskazania jego okresu ważności, ograniczonego do sześciu miesięcy, i po trzecie, że odpis poświadczenia spadkowego musi być ważny w momencie wydania orzeczenia przez sąd pierwszej instancji.
- 15 Do sądu odsyłającego, Oberster Gerichtshof (Austria), wpłynęła skarga rewizyjna od orzeczenia wydanego przez Landgericht Feldkirch (sądu krajowego w Feldkirch). Sąd ten zauważa, że zgodnie z prawem austriackim zwolnienie aktywów z depozytu wymaga złożenia wspólnego wniosku na piśmie przez wszystkich zainteresowanych (stron przeciwnych) tak długo, jak długo nie zostało wydane ostateczne rozstrzygnięcie sądowe. Aby móc wydać orzeczenie w przedmiocie skargi rewizyjnej, sąd odsyłający zastanawia się, czy odpis europejskiego poświadczenia spadkowego może posłużyć do wykazania praw spadkobierców.
- 16 W szczególności Oberster Gerichtshof (sąd najwyższy) wyraża swoje wątpliwości, po pierwsze, w kwestii ważności europejskiego poświadczenia spadkowego, które nie jest opatrzone datą ważności. Zauważa on, że tego rodzaju sytuacja nie została przewidziana przez rozporządzenie nr 650/2012 i że brak jest orzecznictwa Trybunału poświęconego tej kwestii. Sąd odsyłający rozważa z jednej strony możliwość, iż taki dokument nie rodzi skutków prawnych ze względu na jego wadliwość, a z drugiej strony – iż wzmianka „na czas nieokreślony” mogłaby stanowić wydłużenie okresu ważności, o ile mogłaby być uznana za „wyjątkowy przypadek” w rozumieniu art. 70 ust. 3 analizowanego rozporządzenia. Jednak brzmienie tego przepisu może być również interpretowane w ten sposób, że okres ważności takiego dokumentu jest ograniczony do sześciu miesięcy i w takim wypadku sąd odsyłający zastanawia się, od jakiego momentu należy liczyć ten okres.

- 17 Sąd ten zastanawia się, po drugie, czy, mając na uwadze, że rozporządzenie nr 650/2012 nie przewiduje sytuacji, w której tylko jeden ze spadkobierców wnioskuje o wydanie europejskiego poświadczenia spadkowego, poświadczenie to rodzi skutek jedynie wobec „wnioskodawcy”, czy też wobec wszystkich wymienionych w nim osób.
- 18 Po trzecie, sąd odsyłający pragnie ustalić ewentualne konsekwencje upływu terminu ważności odpisu europejskiego poświadczenia spadkowego. W kwestii tej sąd odsyłający przywołuje istnienie rozbieżności pomiędzy różnymi stanowiskami doktryny oraz pomiędzy orzecznictwem sądów austriackich i niemieckich jeżeli chodzi o pytanie, czy wystarczy, by odpis poświadczenia był ważny w momencie wystąpienia z wnioskiem do właściwego organu, czy też musi on być nadal ważny w momencie wydania rozstrzygnięcia w przedmiocie tego wniosku.
- 19 W tych okolicznościach Oberster Gerichtshof (sąd najwyższy) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:
- „1) Czy art. 70 ust. 3 rozporządzenia nr 650/2012 należy interpretować w ten sposób, że odpis poświadczenia wydanego na czas nieokreślony z naruszeniem tego przepisu ze względu na brak opatrzenia datą ważności:
- jest ważny i skuteczny na czas nieokreślony; lub
  - jest ważny tylko przez okres sześciu miesięcy od dnia wydania poświadczanego odpisu; lub
  - jest ważny tylko przez okres sześciu miesięcy od innej daty; lub
  - jest nieważny i nie może być wykorzystywany do celów wskazanych w art. 63 rozporządzenia nr 650/2012?
- 2) Czy art. 65 ust. 1 w związku z art. 69 ust. 3 rozporządzenia nr 650/2012 należy interpretować w ten sposób, że poświadczenie rodzi skutki na korzyść wszystkich osób wymienionych w poświadczeniu jako spadkobiercy, zapisobiercy, wykonawcy testamentu lub zarządcy spadku w ten sposób, że również osoby, które same nie wystąpiły w wnioskiem o jego wydanie, mogą wykorzystywać to poświadczenie zgodnie z art. 63 rozporządzenia nr 650/2012?
- 3) Czy art. 69 w związku z art. 70 ust. 3 rozporządzenia nr 650/2012 należy interpretować w ten sposób, że skutek legitymacyjny poświadczanego odpisu poświadczenia spadkowego powinien zostać uznany, jeżeli w chwili przedłożenia tego odpisu po raz pierwszy był on jeszcze ważny, lecz jego ważność wygasła przed wydaniem żadanego rozstrzygnięcia przez dany organ, czy też przepis ten nie stoi na przeszkodzie prawu krajowemu, jeżeli wymaga ono ważności poświadczenia również w chwili wydania rozstrzygnięcia?”.

## **W przedmiocie pytań prejudycjalnych**

### ***W przedmiocie pytań pierwszego i trzeciego***

- 20 Poprzez pytania pierwsze i trzecie, które należy zbadać łącznie, sąd odsyłający pragnie w istocie ustalić, czy art. 70 ust. 3 rozporządzenia nr 650/2012 należy interpretować w ten sposób, że poświadczony odpis europejskiego poświadczenia spadkowego zawierający wzmiankę „na czas

- nieokreślony” jest ważny i że jego skutki w rozumieniu art. 69 tego rozporządzenia należy uznać za nieograniczone w czasie, jeżeli ów odpis był ważny w momencie przedstawienia go po raz pierwszy.
- 21 Tytułem wstępu należy zauważyć, że okres ważności przewidziany w art. 70 ust. 3 rozporządzenia nr 650/2012 dotyczy nie europejskiego poświadczenia spadkowego, lecz jedynie jego poświadczonych odpisów. Ponadto, co wynika z art. 70 ust. 1 w świetle motywu 72 tego rozporządzenia, europejskie poświadczenie spadkowe jest przechowywane przez organ wydający.
  - 22 Z brzmienia art. 70 ust. 3 rozporządzenia nr 650/2012 wynika, że poświadczony odpis tego poświadczenia pozostają ważne przez okres nieprzekraczający sześciu miesięcy, który należy wskazać na odnośnym odpisie, opatrując go datą ważności. W wyjątkowych należycie uzasadnionych przypadkach organ wydający może wydłużyć okres ważności. Po upływie okresu sześciu miesięcy, by móc wykorzystać poświadczenie do celów wskazanych w art. 63, osoba posiadająca poświadczony odpis europejskiego poświadczenia spadkowego musi wystąpić z wnioskiem do organu wydającego o przedłużenie okresu ważności owego poświadczanego odpisu lub o wydanie nowego poświadczanego odpisu.
  - 23 Ograniczenie okresu ważności odpisu zostało bowiem przewidziane ze względu na to, że europejskie poświadczenie spadkowe wywołuje skutki we wszystkich państwach członkowskich i że domniemywa się, iż prawidłowo stwierdza ono okoliczności – które ustalono na mocy prawa właściwego dla dziedziczenia lub innego prawa właściwego dla danych kwestii szczególnych – a także status i prawa osób wskazanych jako spadkobiercy, zapisobiercy, wykonawcy testamentu lub zarządcy spadku zgodnie z art. 69 ust. 1 i 2 tego rozporządzenia.
  - 24 W tym względzie, jak zauważył w istocie rzecznik generalny w pkt 41 opinii, sześciomiesięczny termin przewidziany w art. 70 ust. 3 rozporządzenia nr 650/2012 pozwala na zapewnienie zgodności między treścią poświadczanego odpisu europejskiego poświadczenia spadkowego a rzeczywistością towarzyszącą spadkobraniu, a w szczególności na okresowe sprawdzanie, czy poświadczenie to nie zostało sprostowane, zmienione lub uchylone na podstawie art. 71 tego ostatniego rozporządzenia lub czy jego skutki nie zostały zawieszony na podstawie art. 73 tego rozporządzenia.
  - 25 Wynika z tego, że ważność takiego poświadczanego odpisu jest ograniczona, z zastrzeżeniem wyjątkowych przypadków, do sześciu miesięcy.
  - 26 Powstaje jednak pytanie, czy w przypadku gdy organ wydający wyraźnie wskazał na formularzu V, że dany odpis nie zostaje opatrzony datą ważności, należy uznać, że odpis ten jest ważny przez okres sześciu miesięcy, czy też ten brak daty ważności stanowi przeszkodę dla wykorzystania wspomnianego odpisu w rozumieniu art. 63 wspomnianego rozporządzenia.
  - 27 W tym względzie cel rozporządzenia nr 650/2012, wynikający z motywu 7 tego rozporządzenia, którym jest ułatwienie prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego poprzez usunięcie przeszkód w swobodnym przepływie osób, które napotykały obecnie trudności w wykonywaniu przysługujących im praw w kontekście dziedziczenia mającego skutki transgraniczne, byłby zagrożony, gdyby spadkobiercy lub inne osoby mające uzasadniony interes nie mogli wykazać swoich praw z powodu błędu formalnego, jakim dotknięty byłby wydany im poświadczony odpis europejskiego poświadczenia spadkowego, lecz musieliby wystąpić o wydanie nowego odpisu tego poświadczenia, co powodowałoby wydłużenie terminów i powodowało zwiększenie ewentualnych kosztów.



- 28 W konsekwencji jeżeli poświadczony odpis europejskiego poświadczenia spadkowego zawiera wzmiankę „na czas nieokreślony”, odpis ten należy uznać za ważny przez okres sześciu miesięcy.
- 29 W odniesieniu do momentu, od którego rozpoczyna biec okres ważności tego odpisu, należy zauważyć, że organ wydający powinien wskazać na formularzu V, po dacie ważności poświadczonego odpisu, datę jego wydania. W związku z tym obliczenie okresu ważności powinno dokonywać się począwszy od tej daty, która gwarantuje przewidywalność i pewność prawa warunkujące możliwość wykorzystywania tego odpisu.
- 30 Co się tyczy wątpliwości sądu odsyłającego co do momentu, w którym poświadczony odpis europejskiego poświadczenia spadkowego powinien być ważny, by móc wyrzucić skutki w rozumieniu art. 69 rozporządzenia nr 650/2012, a w szczególności co do upływu okresu ważności tego odpisu w toku postępowania, należy zauważyć, że żaden przepis analizowanego rozporządzenia nie rozstrzyga bezpośrednio tej kwestii.
- 31 Jednakże, jak zauważył rzecznik generalny w szczególności w pkt 49 opinii, skutki wywoływane przez ów odpis powinny być takie same we wszystkich państwach członkowskich, w związku z czym jego ważność powinna być regulowana przez rozporządzenie nr 650/2012.
- 32 Z motywu 71 rozporządzenia nr 650/2012 wynika bowiem, że europejskie poświadczenie spadkowe powinno mieć takie same skutki we wszystkich państwach członkowskich i że taką samą ochronę należy przyznać każdemu, kto polega na prawidłowości informacji poświadczonych w poświadczeniu, gdy przedstawiany jest jego ważny poświadczony odpis. Zapewnia to w szczególności ochronę osób trzecich dokonujących płatności lub przekazujących składnik majątku spadkowego osobie wskazanej w poświadczeniu jako uprawniona do przyjęcia tej płatności lub tego składnika majątku jako spadkobierca.
- 33 Gdyby jednak istniał wymóg, by poświadczony odpis europejskiego poświadczenia spadkowego był ważny w momencie wydania przez organ, przed którym odpis ten został przedstawiony, żądanego rozstrzygnięcia lub też w toku dotyczącego go postępowania sądowego, a nie w momencie złożenia wniosku, istniałoby ryzyko, że taki wymóg mógłby naruszać prawa spadkobierców i innych osób uprawnionych do dziedziczenia, którzy, nie mając żadnego wpływu na czas trwania postępowania prowadzącego do wydania tego rozstrzygnięcia, musieliby w danym przypadku wystąpić o wydanie tego odpisu i przedstawić taki odpis kilkakrotnie.
- 34 Jak zauważył rzecznik generalny w pkt 58 i 59 opinii, wykładnia ta wiązałaby się z opóźnieniami, dodatkowymi działaniami i dodatkowymi wysiłkami, zarówno zainteresowanych spadkiem, jak i odpowiedzialnych organów, i byłaby sprzeczna z celem realizowanym przez rozporządzenie nr 650/2012, polegającym – jak przypomniano w pkt 27 niniejszego wyroku – na szybkim, łatwym i skutecznym załatwieniu sprawy spadkowej mającej skutki transgraniczne, jak również uregulowaniu praw zainteresowanych spadkiem, co wynika z motywów 7 i 67 rzeczonego rozporządzenia.
- 35 Ponadto art. 71 ust. 3 rozporządzenia nr 650/2012 stanowi, że organ wydający niezwłocznie informuje osoby, którym wydano poświadczony odpis poświadczenia, a których wykaz organ wydający prowadzi na mocy art. 70 ust. 2 tego rozporządzenia, o każdym sprostowaniu, zmianie lub uchyleniu europejskiego poświadczenia spadkowego, aby zgodnie z motywem 72 tego rozporządzenia uniknąć nadużywania tych odpisów i ograniczyć ryzyko, że poświadczony odpis, którego ważność wygasła w chwili wydania żądanego rozstrzygnięcia, nie był zgodny z treścią europejskiego poświadczenia spadkowego.

- 36 W tym względzie, jak zauważył rzecznik generalny w pkt 70 opinii, jeżeli organ, któremu przedstawiono poświadczony odpis europejskiego poświadczenia spadkowego, posiada informacje uzasadniające podjęcie racjonalnych wątpliwości co do statusu owego odpisu, może on w drodze wyjątku zażądać przedstawienia nowego odpisu lub odpisu, którego okres ważności został przedłużony.
- 37 W świetle całości kształtu powyższych rozważań na pytania pierwsze i trzecie trzeba odpowiedzieć, iż art. 70 ust. 3 rozporządzenia nr 650/2012 należy interpretować w ten sposób, że poświadczony odpis europejskiego poświadczenia spadkowego zawierający wzmiankę „na czas nieokreślony” jest ważny przez okres sześciu miesięcy od momentu jego wydania i rodzi skutki w rozumieniu art. 69 tego rozporządzenia, jeżeli ów odpis był ważny w momencie przedstawienia go po raz pierwszy właściwemu organowi.

### ***W przedmiocie pytania drugiego***

- 38 Poprzez pytanie drugie sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy art. 65 ust. 1 rozporządzenia nr 650/2012 w związku z art. 69 ust. 3 rzeczonego rozporządzenia należy interpretować w ten sposób, że europejskie poświadczenie spadkowe rodzi skutki wobec wszystkich osób, które są w nim imiennie wymienione, czy to jako spadkobiercy, zapisobiercy, wykonawcy testamentów czy zarządcy spadku, nawet jeśli same nie wystąpiły one o jego wydanie.
- 39 Artykuł 63 ust. 1 i art. 63 ust. 2 lit. a) wspomnianego rozporządzenia, dotyczący przeznaczenia europejskiego poświadczenia spadkowego, wymienia osoby, które mogą je wykorzystywać w celu wykazania w innym państwie członkowskim w szczególności ich statusu lub ich praw do spadku, a mianowicie: spadkobierców, zapisobierców mających bezpośrednie prawa do spadku oraz wykonawców testamentów lub zarządców spadku (zob. podobnie wyrok z dnia 1 marca 2018 r., Mahnkopf, C-558/16, EU:C:2018:138, pkt 36 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 40 Zgodnie z art. 65 ust. 1 rozporządzenia nr 650/2012 europejskie poświadczenie spadkowe wydaje się na wniosek którejkolwiek z osób, o których mowa w art. 63 ust. 1 tego rozporządzenia. Artykuł 65 ust. 3 lit. e) tego rozporządzenia uściśla, że wniosek o wydanie europejskiego poświadczenia spadkowego zawiera w szczególności informacje dotyczące ewentualnych innych aniżeli wnioskodawca beneficjentów na podstawie rozrządzenia na wypadek śmierci lub z mocy prawa. Zgodnie z art. 68 lit. g) tego rozporządzenia informacja ta musi zostać powtórzona w tym poświadczeniu.
- 41 Artykuł 69 ust. 3 rozporządzenia nr 650/2012 przewiduje, że płatności lub przekazanie składników majątku mogą być dokonywane, na podstawie informacji zawartych w europejskim poświadczeniu spadkowym, na rzecz osoby wskazanej w tym poświadczeniu jako spadkobierca, zapisobierca, wykonawca testamentu lub administrator spadku lub jako osoba uprawniona do przyjęcia płatności lub składników majątku. Europejskie poświadczenie spadkowe może zatem wywierać skutki wobec tej osoby, przy czym przepis ten nie precyzuje, czy musi ona mieć status wnioskodawcy.
- 42 Ponadto, niezależnie od posiadania statusu wnioskodawcy, zgodnie z art. 70 ust. 1 tego rozporządzenia organ wydający, który przechowuje oryginał poświadczenia, wydaje co najmniej jeden poświadczony odpis wnioskodawcy i każdej osobie wykazującej uzasadniony interes. Wynika z tego, że obowiązek, aby osoba, która powołuje się na poświadczony odpis

- europejskiego poświadczenia spadkowego, była koniecznie osobą, która wystąpiła pierwotnie o wydanie poświadczenia, byłby sprzeczny z samym brzmieniem art. 70 ust. 1 tego rozporządzenia.
- 43 Zaden z tych przepisów nie nakłada na osobę wykorzystującą poświadczony odpis europejskiego poświadczenia spadkowego w celu powoływania się na skutki owego poświadczenia obowiązku posiadania statusu wnioskodawcy.
- 44 Ponadto, jak wskazała Komisja Europejska w uwagach na piśmie, gdyby każda zainteresowana osoba była zobowiązana wystąpić o wydanie europejskiego poświadczenia spadkowego i jego poświadczony odpis w odniesieniu do danego dziedziczenia, podczas gdy poświadczenia i odpisy zostały już w odniesieniu do niego wydane, wynikałoby z tego niepotrzebne koszty. Taki obowiązek byłby sprzeczny z celem rozporządzenia nr 650/2012 wynikającym z jego motywu 67, polegającym na szybkim, łatwym i skutecznym załatwianiu spraw spadkowych mających skutki transgraniczne.
- 45 W świetle całokształtu powyższych rozważań na pytanie drugie trzeba odpowiedzieć, iż art. 65 ust. 1 rozporządzenia nr 650/2012 w związku z art. 69 ust. 3 tego rozporządzenia należy interpretować w ten sposób, że europejskie poświadczenie spadkowe rodzi skutki wobec wszystkich osób, które są w nim imiennie wymienione, nawet jeśli same nie wystąpiły one o jego wydanie.

#### **W przedmiocie kosztów**

- 46 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (szósta izba) orzeka, co następuje:

- 1) **Artykuł 70 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 650/2012 z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń, przyjmowania i wykonywania dokumentów urzędowych dotyczących dziedziczenia oraz w sprawie ustanowienia europejskiego poświadczenia spadkowego należy interpretować w ten sposób, że poświadczony odpis europejskiego poświadczenia spadkowego zawierający wzmiankę „na czas nieokreślony” jest ważny przez okres sześciu miesięcy od momentu jego wydania i rodzi skutki w rozumieniu art. 69 tego rozporządzenia, jeżeli ów odpis był ważny w momencie przedstawienia go po raz pierwszy właściwemu organowi.**
- 2) **Artykuł 65 ust. 1 rozporządzenia nr 650/2012 w związku z art. 69 ust. 3 tego rozporządzenia należy interpretować w ten sposób, że europejskie poświadczenie spadkowe rodzi skutki wobec wszystkich osób, które są w nim imiennie wymienione, nawet jeśli same nie wystąpiły one o jego wydanie.**

Podpisy